

Välkomna tvestjärten!

Blodlus är ett ökande problem i äppleodlingar, oavsett om ekologiskt eller integrerat växtskydd tillämpas. I kampen mot blodlusen kan tvestjärten hjälpa till. Bjud in den till fruktodlingen genom att erbjuda attraktiva bon!

I flera olika studier har det konstaterats att tvestjärten är ett viktigt rovdjur till en mängd olika skadedjur i fruktodlingen, däribland blodlusen *Eriosoma lanigerum*, som den har en mycket bra effekt mot.

Utvecklingscykeln perfekt för att begränsa blodlusen och päronbladloppan

Tvestjärten är i princip allätare men livnär sig huvudsakligen på andra insekter som blodlus, kvalster, päronbladloppa och den äter även fjärilsägg. I avsaknad av favoritfödan kan de ge sig på mjuka växtdelar och orsaka skador på frukt, bär och blommor. Dessa skador har dock knappast någon ekonomisk betydelse i de svenska fruktodlingarna.

Det är sällan vi kan observera tvestjärten under dagen eftersom den är ljusskygg och gömmer sig i mörka och fuktiga miljöer som under stenar, löv eller rutten bark. Under natten blir den aktiv och strövar omkring och letar efter föda.

Under hösten bildas par som sedan övervintrar i underjordiska bon. Äggläggningen sker under sen vinter eller tidig vår. Det är sällsynt inom insektsvärlden att föräldrarna ägnar sina barn någon större omsorg, men där är tvestjärthonan ett strålande undantag. Hon vaktar och skyddar äggen tills de kläcks och sedan tar hon även hand om nymferna. Under sina första två utvecklingsstadier kravlar nymferna mest runt boet. Först under det tredje stadiet sprider de sig och etablerar sig gradvis i träden. Under den senare delen av sommaren nås en populationstopp. Tvestjärten utvecklingscykel passar perfekt för att hålla efter blodlusen, *Eriosoma lanigerum*, i äppleodlingar samt päronbladloppan, *Cacopsylla pyri*, i päronodlingar.

Lyxiga bostäder för nyttodjur i Solnäs.

Bygg bon och gynna tvestjärterna

För att gynna de nyttiga tvestjärterna kan man bygga bon till dem där de kan gömma sig. Eftersom de älskar att bo trångt och mörkt kan exempelvis plastsäckar fyllda med halm eller rullar av korrugerad wellpapp, instuckna i små krukor eller frigolitkoppar som regnskydd, vara ett bra val. Två sådana gömmor upphängda på en stark gren med hjälp av järntråd eller ett kraftigt snöre per 10 till 20 träd rekommenderas. Även andra nyttodjur, som rovkvalster, bosätter sig gärna i sådana krypin.

Källor:

Booth, S., R.; Lactin, D.; Powlowski, R. and Edwards, L. 1992. The potential of earwigs as pear psylla natural enemies. Proceedings of the 66th annual orchard pest & disease management conference, 24-25.

Cuthbertson, A., G., S. and Murchie, A., K. 2005. Techniques for environmental monitoring of predatory fauna on branches of Bramley apple trees in Northern Ireland. International Journal of Environmental Science & Technology 2, 1-6.

Gobin, B.; Peusens, G.; Moerkens, R. and Leirs, H. 2008. Understanding earwig phenology in top fruit orchards. Proceedings 13th international ecofruit conference, 208-212.